

8. Костиркіна Т.Д. Якість та безпечність продукції: текст лекцій для студентів напряму підготовки 0929 «Біотехнологія» / Т.Д. Костиркіна. –Харків.: НТУ «ХП», 2006. – 168 с.
9. Медведєва М.О. Міжнародне право і біотехнології / М.О. Медведєва. – К.: Вид. дім «Промінь», 2006. – 256 с.
10. Репкіна Ю.Н. Спортивное право Украины: учебное пособие / Ю.Н. Репкіна. – Донецк: ООО «Норд-компьютер», 2006. –194 с.
11. Стеценко С.Г. Медичне право України: підручник / С.Г. Стеценко, В.Ю. Стеценко, І.Я. Сенюта; за заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 507 с.
12. Такер Юджин Комната ожидания Дарвина [Електронний ресурс] / Юджин Такер // Biomediale: современное общество и геномная культура составление и общая редакция Дмитрия Булатова. – Калининград: КФ ГЦСИ, ФГУИПП "Янтарный сказ", 2004. – Режим доступа: <http://biomediale.ncca-kaliningrad.ru/index.php3?blang=ru&mode=notes>
13. Шумаков В. Ксенотрансплантация: научные и этические проблемы [Електронний ресурс] / В. Шумаков, Т. Тоневицкий // Biomediale: современное общество и геномная культура составление и общая редакция Дмитрия Булатова. – Калининград: КФ ГЦСИ, ФГУИПП "Янтарный сказ", 2004. – Режим доступа: <http://biomediale.ncca-kaliningrad.ru/index.php3?blang=ru&mode=notes>

УДК 347.921.4: 681.84: 316.774

НОВІ АДВОКАТИ ЗВУКОЗАПISУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Синеокий О.В., к.ю.н., доцент

Запорізький національний університет

Васильчук Б.Г., студент

Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

У статті аналізується ефективність соціальних технологій щодо захисту авторського права і суміжних прав на фонографічну продукцію, зокрема в Інтернет-мережі. Авторами зазначаються шляхи вдосконалення системи протидії контрафактному рекордингу. Обґрунтовуються орієнтири розвитку інститута Медіа-адвокатів у цифрових комунікаційних реаліях.

Ключові слова: інформаційне право, Медіа-адвокати, філофонія, фонографічні ресурси, рекординг, Інтернет.

Синеокий О.В., Васильчук Б.Г. НОВЫЕ АДВОКАТЫ ЗВУКОЗАПИСИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ КОМУНІКАТИВНОЇ РЕАЛЬНОСТІ / Запорожский национальный университет, Национальный университет «Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого», Украина

В статье анализируется эффективность социальных технологий по защите авторского права и смежных прав на фонографическую продукцию, в том числе в Интернет-сети. Авторами описаны пути совершенствования системы противодействия контрафактному рекордингу. Обосновываются ориентиры развития института Медиа-адвокатов в цифровых коммуникационных реаліях.

Ключевые слова: информационное право, Медиа-адвокаты, филофония, фонографические ресурсы, рекординг, Интернет.

Sineokij O.V., Vasilchuk B.G. THE NEW LAWYERS OF RECORDING IN THE DIGITAL COMMUNICATIVE REALITY / Zaporizhzhya national university, National university "Yaroslav the Wise law academy of Ukraine", Ukraine

The paper analyzes the effectiveness of social technologies to protect copyright and related rights in phonographic products, including Internet-based network. The authors describes ways to improve the system of combating counterfeit recording. In the context of the information revolution which has changed significantly the nowadays society in the twenty-first century, the scope of pop music, contemporary society

is considered as a medium of a record institutionalization, where special place belongs to the actual problems arising from the incompleteness of the legal regime of registration of sound recordings, new forms of music, primarily using Internet technology «upload-download», and traffic records of various kinds, including vintage rock rarities. We propose practical ways of resolving the issues raised, above all, at a legal level.

At the end the authors argues based achievements in the field of advanced technology systems, innovation revival in the industry of music-record. Hence, using innovative approaches in the study, the author sets out the basic concept of recording popular music as a special information and legal institution, in retrospect, the theory and practice of the future needs in the information society.

The authors of the expediency of developing Internet-project "Network almanac Phonographic fund record labels". This normative document their status would be kind of universal (model) code of ethics that unite the generalized form of the rules of professional musicians (writers and performers of musical works), producers, managers and publishers (labels, producers of phonograms, licensees and licensors), rock journalists and publishers rock literature, rock artists, designers, organizers rock festivals and rock concerts, rock paraphernalia sellers, partly DJs and several other categories of professionals in show business.

A new feature is the fact that this work represents a scientific and theoretical research, but its presentation of the results is not limited to the academic sphere. The author substantiates the course of development for the Institute of Media lawyers in digital communication realities.

Require further study the issue of generalization and creating predictive model code of professional and corporate ethics in the field of sound recording activities and consumer audio production as a universal document in the field of mass communication. The absence of such a document does not derogate from the unbroken combination of social rules in the field of popular music and the role of compliance.

Key words: Information Law, Media Lawyers, Rare Sound Records, Phonograph Resources, Recording, Internet.

Сучасне суспільство існує в умовах надлишкового використання виробленої в немислимих обсягах аудіопродукції, а витoki аудіоіндустрії ще зовсім недавно не були вивчені і осмислені. Техніка відтворення музичних творів має багаторічну історію, яка починається з механічного запису у вигляді грамофонних платівок, аналогового запису на магнітних носіях і завершується сучасними цифровими технологіями фіксації звуку. Кожний етап історичного розвитку формує своє специфічне середовище, свої умови функціонування й розвитку системи соціальної комунікації, одним з елементів якої є інститут рекордингу.

Історія фонографічної комунікації є невід'ємною частиною нематеріальної культурної спадщини кожної країни. За цих умов постає питання щодо дослідження умов розвитку філофонічної взаємодії. З огляду на те, що інститут грамзапису рок-музики завжди був і сьогодні залишається особливим комунікативним явищем, яке відіграє суттєвий соціальний вплив на розвиток суспільства, саме в нових інформаційних умовах **актуальною проблемою** є вдосконалення системи протидії контрафактному рекордингу та визначення орієнтирів розвитку філофонічної взаємодії в цифрових комунікаційних реаліях.

Питання про естетичні закономірності, що визначають, у свою чергу, ефективність сприйняття творів аудіокультури в різних за соціальними параметрами і культурному рівню частинах аудиторії, в російській науці розробляється багато років. Зокрема, в працях Е.П. Гаврилова, П. Круга, А.Г. Ріхтера, М.А. Федотова висвітлюються правові проблеми музичного телебачення.

З небагатьох сучасних авторів, у чиїх публікаціях простежується інтерес до вивчення грамзапису, існують досить фундаментальні дослідження західних лейблів, виконані рядом зарубіжних (англомовних та німецькомовних) авторів. Перш за все таких, як Дж. Бартон, Ф. Броутон, Б. Брюстер, П. Віке, Д. Гесмондхалг, А. Дістер, К. Краб, Л. Кремптон, Дж. Куртіс, К. Негус, Д. Пассман, Д. Різ, П. Форнтейл, М. Хеннессі, Дж. Хопкінс, Н. Хорнбі, Дж. Шепперд, Д. Шугерман та ін.

Предметом публікації є вивчення доцільності виокремлення медіа-адвокатури як нового виду адвокатської діяльності в умовах цифрової комунікативної реальності в галузі рекордингу, її **мета** полягає у вивченні ефективності соціальних технологій щодо захисту авторського права і суміжних прав на фонографічну продукцію, зокрема в Інтернет-мережі.

Правова природа грамзапису є дуалістичною, оскільки одночасно є інформаційно-технологічним процесом і особливим суб'єктом правовідносин.

Обмін системи рекордингу матеріальними елементами (фонографічним продуктом) з навколишнім середовищем (філофоністи, меломани та будь-які інші споживачі рекордингової продукції) має специфічний характер.

Термін «рекординг» близький за своїм значенням терміну «грамзапис», оскільки являє собою звукозапис музичних творів, що виробляється спеціально уповноваженими суб'єктами, якими є звукозаписні корпорації й компанії зі своїми лейблами. Обмовимося відразу, що терміна «рекордингове законодавство» (право звукозапису або *record-право*) поки що не існує. Разом із тим, юридичний механізм виготовлення й обороту носіїв аудіоінформації в сучасних умовах вимагає істотного вдосконалення.

Фонографічні ресурси є одним із документальних носіїв інформації. Фонографічні ресурси в мережі можна розділити на дві основні групи: універсальні та спеціалізовані портали. У цілому всі інформаційні ресурси діляться за мовною ознакою та географічній території.

Можливість надання правової охорони виробникам фонограм почали обговорювати у 20-х роках ХХ століття. У 1936 р. права виробників фонограм уперше одержали правову охорону в австрійському законі про авторське право [1, 303]. Юридичні питання, що ставляться до створення й правовому становищу музичних творів (зокрема, альбомів і синглів), включенням у них нових і інших, раніше оприлюднених фрагментів, і правильним оформленням договірних відносин, пов'язаних з використанням фільмів, завжди становили великий інтерес, причому не тільки для штатних юристів студій звукозапису.

Музичну обробку музикознавці і юристи завжди розуміли по-різному. Слід погодитися з тим, що ще недостатньо одноманітно знайшли відбиття в законодавстві положення про використання в структурі авторських музичних композицій окремих фрагментів, які однозначно належать чужому авторству й були раніше опублікованими. Зокрема, такими можуть бути, наприклад, окремі гітарні рифи. Так, наприклад, відомою американською рок-групою BLUE ÖYSTER CULT у своїй композиції «The Marshall Plan» з альбому «Cultösaurs Erectus» (1980) відкрито використаний у якості семплу найвідоміший риф DEEP PURPLE – «Smoke On The Water» (1972). В історії грамзапису популярної музики подібних випадків досить багато.

Одним із варіантів вирішення подібних колізій могло б стати нормативне закріплення різниці між «відкритим музичним цитуванням фрагмента композиції» і «завуальованим музичним використанням фрагмента композиції». Останнє, безумовно, наближається до плагіату, що по суті є «навмисним запозиченням».

Сьогодні до спектра проблем у цій сфері додалися правові проблеми відцифровки фонду аналогових аудіоматеріалів у вигляді колекційних вінілових платівок. Як відомо, в Інтернеті обмінюються мільйонами таких нелегальних аудіопродуктів

Немає сумнівів, що обмін музичними файлами через Інтернет без дозволу правовласника є порушенням авторських прав. Індустрії звукозапису необхідно ужити заходів до того, щоб музикою можна було обмінюватися через Інтернет законно. У цьому, поза всякими сумнівами, ключовий аспект усієї проблеми.

Суспільні відносини, що виникають у процесі виробництва, випуску і реалізації грамплатівок між автором, виконавцем, продюсером, звукозаписною компанією (лейблом), виробничою організацією (заводом), оптово-роздрібною мережею (продавцями), суб'єктами інформаційно-рекламної діяльності (розповсюджувачами) і споживачами (покупцями), є за своїм споконвічним змістом, головним чином, економіко-технологічними, але в другій фазі трансформуються в соціально-комунікаційні.

Отже, без соціокомунікації (соціальних структур суспільства, комунікативних систем і засобів комунікації) рекординг неможливий.

Сучасна держава й інформаційне суспільство в другому десятилітті ХХІ століття вже немислимі без юристів нової формації. Адже сьогодні особливе місце займають актуальні проблеми, що виникають у зв'язку з незавершеністю оформлення правового режиму рекордингу, новими формами поширення музичних творів, у першу чергу з використанням Інтернет-технологій. У цьому зв'язку потрібно погодитись з тим, що сучасне інформаційне забезпечення є заставою ефективної охорони фонографічних ресурсів [2].

Правозастосовна практика останнього десятиліття свідчить про те, що всі такі «офіційні» контракти в основній своїй масі визнавалися судами документами, що не мають юридичної чинності [3].

Як відомо, у сучасному музичному бізнесі поступово навіть виділилася сфера діяльності юристів як нова професійно-правова спеціалізація. Такі адвокати беруть участь у складанні угод, вивчають контракти й надають юридичні консультації, тобто беруть активну участь у плануванні ділового життя артиста. Як би дивно це не звучало, але, за словами Дональда Пассмана, юристи поступово перетворилися в одну із самих впливових груп у музичній індустрії. І однею з головних переваг адвокатів від шоу-бізнесу є їхні зв'язки в музичній індустрії й авторитет у цьому середовищі [4, 64]. Це ще раз додатково підтверджує соціальну затребуваність адвокатів нового покоління, добре знайомих не тільки з юридичною складовою сфери грампласту, але й добре розуміючих її сутність, так сказати внутрішній малюнок.

Хоча цей вид адвокатської діяльності в ст.19 нового Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року № 5076-VI окремо не визначається, але цілком охоплюється положенням «адвокат може здійснювати інші види адвокатської діяльності, не заборонені законом» [5].

Саме діяльність нових адвокатів (медіа-адвокатів або рекорд-адвокатів) може сприяти підвищенню ефективності захисту прав і інтересів усіх суб'єктів рекордингової діяльності, що підтверджує гіпотезу щодо формування додаткових інститутів адвокатського права. Так, даний напрямок адвокатської діяльності охоплює такі питання, як діяльність адвоката щодо захисту прав на використання музичних творів в Інтернет-Просторі; адвокатська діяльність у сфері шоу-бізнесу; адвокатські послуги в сфері діяльності продюсерів, авторів, артистів і музичних груп; юридичний супровід проектів компаній звукозапису; діяльність медіа-адвокатів у сфері правового забезпечення телебачення, радіомовлення й інші.

Як указують, в останні роки найвідоміші рекорд-лейбли намагаються навіть не прослуховувати нових виконавців, якщо вони не були рекомендовані менеджерами або представлені юристами, що працюють у фонографічному бізнесі [4, 34]. Звичайно, адвокат не повинен втручатися в матерію музичного твору. Разом з тим, усім відомо, що часом поп-музика потрапляє в кримінальну сферу. Дотепер практика перебуває на початковій стадії формування традицій ефективного договірної регулювання й позасудового вирішення проблем у музичній сфері [6]. Навіть у науковій літературі робіт, що присвячені питанням реалізації авторських прав на музичний твір у договірній сфері, практично одиниці [7, 4]. Таким чином, як нам здається, сьогодні актуальними залишається багато невіршених питань, зокрема тих, що пов'язані із закономірностями існування старих і нових музичних аудіопродуктів у юридичній площині.

У сучасних умовах розвитку технологій звукозаписні компанії знаходяться в активному пошуку оптимального рішення. Масові юридичні переслідування файлообмінних мереж тільки негативно позначаються на репутації лейблів, а системно проблему не вирішують.

Доступність музики в сучасних умовах розвитку нових інформаційних технологій набуло парадоксальний характер. Хоча право надання доступу публіки до музичного твору таким чином, щоб її представники могли здійснювати доступ до нього з будь-якого місця і у будь-який час за своїм вибором, становить зміст права доступу до твору в комп'ютерній мережі, що впливає з положень Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.02.1994 р. (п.9 ч.3 ст.15) [8]. В епоху розвитку цифрових носіїв та Інтернет-комунікацій музика стрімко втрачає свою соціальну значимість, перестає сприйматися як вид мистецтва, а все більше розцінюється виключно як товар або допоміжний атрибут для комунікативного фону.

Отже, музичні компакт-диски, що випускаються в комерційний оборот з порушенням існуючих юридичних вимог у сфері рекордингу, у т.ч. міжнародно-договірних зобов'язань виробників фонографічної продукції, слід вважати *нелегальними, неофіційними, неліцензійними, незаконними, контрафактними, підпілними, «самопальними», «лівими»* або *«піратськими»*. Безумовно, зазначені поняття, хоча і взаємопов'язані, проте не можуть вважатися тотожними в глобальному сенсі.

У даному ж випадку, виходячи зі своєї юридичної природи, зазначені поняття нами трактуються приблизно однаково. У цьому зв'язку термінологічний ряд може бути продовжений, при необхідності - з додатковими уточненнями.

Сьогодні до спектру проблем у цій сфері додалися правові проблеми оцифровки фонду аналогових аудіоматеріалів у вигляді колекційних вінілових платівок. Як відомо, в Інтернеті обмінюються мільйонами «самопальних» FLAC-оцифровок вінілових платівок.

Немає сумнівів, що обмін музичними файлами через Інтернет без дозволу є порушенням авторських прав. Індустрії звукозапису абсолютно необхідно зробити кроки до того, щоб музикою можна було обмінюватися через Інтернет законно. У цьому, поза всяких сумнівів, ключовий аспект всієї проблеми.

Тим не менш, компакт-диск давно втратив титул ексклюзивного носія звуку. Зараз, коли поширеність CD падає, багато лейбли готують перевидання своїх релізів у форматі високого дозволу, хоча це й не афішується. В останні роки випускається досить багато перезаписів старих платівок у цифрових форматах. Однак все одно ще не досягнута повна адекватність зі старою платівкою. Що ж подивимося, чи збудуться прогнози з приводу остаточного забуття компакт-дисків і який формат фонографічних матеріалів стане наступним.

Узагальнення емпіричних даних свідчить, що за думкою 47 відсотків опитаних, безпосередньо файлообмінні мережі дійсно наносять музикантам матеріальний збиток, проте 43 відсотки вважають, що вони при цьому сприяють популяризації творчості виконавців.

Багато музикантів останнім часом самі активно використовують Інтернет для розповсюдження своєї музики безпосередньо «з перших рук». Наприклад, крім дисків з альбомами, вони випускають додаткові «бонуси», які не продаються в магазинах. Однак їх можна безкоштовно або за плату скачати із сайтів музикантів.

Окремо відзначимо, що в більшості законодавчих актів багатьох країн відсутнє юридичне закріплення понять «стара музична композиція» та «колекційний примірник фонограми», що сьогодні також актуально, особливо у зв'язку з наявністю в Інтернет-мережі саме подібних специфічних сайтів з вузькою жанровою спрямованістю (в тому числі, бутлеги та оцифровані інші вінілові раритети 1950-70-х років).

Терміном «раритет» (англ. rare, rarities) позначаються всі маловідомі або рідкісні аудіоматеріали. Наприклад, такими можуть бути ранні сингли, до того часу, коли музикант знайшов популярність, бі-сайди, до моменту видання на новому носії не увійшли ні в одну компіляцію, інструментальні теми, у т.ч. і для саундтреков, номери, що увійшли виключно в національні (японські, голландські, французькі і т.п.) видання, забраковані студійні версії, спеціальні варіанти пісень, підготовлені для теле- або радіо-шоу, демонстраційні архівні записи з архівів лейблів, експромтом записані студійні імпровізаційні джем-сесії тощо.

Сьогодні навіть виникають нові терміни, такі як «метамузика» і «постмузика». Крім того, одним із новітніх субкультур є «субкультура ріперов». За своєю суттю, цей вид діяльності є одним із форм прояву «піратства».

Ми ж пропонуємо ввести в сучасну інформаційно-правову термінологію дефініцію фонографічної архівного мережевого продукту як електронного ресурсу особливого типу (Інтернет-сторінки, спеціалізованого сайту, блогу тощо), що містить раритетний фонд в області грамзапису і звукозапису (рекордингової контент), предметом якого є збереження в цифровому вигляді ремастерінгового пакета і соціальне ознайомлення з архівною інформацією, як правило, зареєстрованими Інтернет-користувачами за умови дотримання всіма учасниками, які є суб'єктами даних правовідносин авторського права і суміжних прав на фонографічної твір, без будь-яких комерційних і рекламних цілей.

Як відомо, в основі всякої самокерованої системи втримуються певні правила, які найчастіше закріплені у вигляді положень, статутів, законів, кодексів і т.п. Тобто, попросту говорячи, офіційних і неписаних актів, що регулюють яку-небудь однорідну галузь суспільних відносин: від кримінального кодексу до кодексів професійної етики й, навіть, «морального кодексу будівельника комунізму».

Звичайно, такого документа, як «Кодекс звукозапису», поки не існує. Однак це зовсім не применшує значення нерозривної комбінації соціальних правил в сфері популярної музики й ролі їх дотримання. Ця сукупність юридичних і неюридичних компонентів свідчить про певну єдність правил поведінки, переконань і поглядів у глобальній музичній поп-сфері, фактично

утворюючи правила поведінки в широкому змісті. У вузькому ж значенні, під *кодексом рекордингу* ми пропонуємо розуміти впорядковану структуру зв'язків інституту грамзапису популярної музики й звід правил професійної поведінки всіх суб'єктів, пов'язаних із цим процесом.

У сучасних умовах розвитку високих технологій музична індустрія переживає не найкращі часи, а майбутнє вимагає формування нової комунікаційної платформи, яка побудує здоровіші відносини між слухачами й музикантами.

Кінцевим завданням нашого дослідження була побудова цілісної системи розвитку філофонічної взаємодії в умовах нової комунікаційної реальності, у якій тісно переплітаються різні рівні наукового знання. Звідси випливає доцільність розробки Інтернет-проекту «*Мережевий альманах фонографічного фонду рекорд-лейблів*».

На сьогоднішній день перспективним є завдання щодо впровадження ефективної системи протидії контрафактному рекордингу правовими засобами з одночасним розвитком соціально-комунікаційних засад використання унікального фонографічного фонду.

Таким чином, фактично цей нормативний документ за своїм статусом міг би стати своєрідним універсальним (модельним) кодексом професійної етики, що в узагальненому вигляді об'єднає правила професійної діяльності музикантів (авторів і виконавців музичних творів), продюсерів, менеджерів, видавців (лейблів-виробників фонограм, ліцензіатів і ліцензіарів), рок-журналістів і видавців рок-літератури, рок-художників-оформлювачів, організаторів рок-фестивалів і рок-концертів, продавців рок-атрибутики, почасти ді-джеїв і ряд інших категорій фахівців у сфері шоу-бізнесу.

Отже, головним висновком є пропозиція щодо легального вирішення більшості із зазначених вище проблем у розробці та прийнятті *Модельного кодексу міжнародного рекордингу та філофонічної комунікації*. Це потребує вдосконалення механізмів правової допомоги в рекординговій сфері та якості юридичних послуг щодо супроводження рекордингових проектів як окремого виду адвокатської діяльності в рамках новостворюваного інституту *медіа-адвокатів*.

Потребують подальшого вивчення питання щодо узагальнення та створення прогностичної моделі кодексу професійної та корпоративної етики у сфері звукозаписуючої діяльності (рекордингу) та споживачів фонографічної продукції (філофоністів) як універсального документа в цій галузі масової комунікації. Відсутність такого документа зовсім не применшує значення нерозривного поєднання соціальних правил у галузі популярної музики та ролі їхнього дотримання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Липник Д. Авторское право и смежные права / Д. Липник; [пер с фр.; предисл. М. Федорова]. – М.: Ладомир, Изд-во ЮНЕСКО, 2002. – 410 с.
2. Вахонєва Т. Фонограми як об'єкти права інтелектуальної власності / Т. Вахонєва // Підприємство, господарство і право. – 2011. – №11. – С. 60-63.
3. Кондрин А. Музыкальный промоутер (Правовая помощь музыкантам и авторам) / А. Кондрин, И. Кондрин // Music Vox. – 2008. – №4 (50). – С. 36-39.
4. Пассман Д. Все о музыкальном бизнесе / Дональд Пассман; [пер. с англ. А. Орлова]. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2009. – 420 с.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р., № № 5076-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/page>.
6. Кондакова Л. Дискоболы стали десятиборцами: украинские рекординговые компании сыграли важную роль в выходе отечественных исполнителей в лидеры рынка и перестроили свою деятельность в соответствии с требованиями времени / Л. Кондакова // Эксперт. – 2009, 8-14 июня. – №22. – С. 42-44.

7. Жилінкова О.В. Договори в сфері реалізації авторських прав на музичний твір: [монографія] / О.В. Жилінкова. – Х.: Інформаційно-правовий центр «Ксилон», 2008. – 212 с.
8. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р., №3792-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №13. – Ст. 64.

УДК 342.951: 351.74

ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ

Соколенко О.Л., к.ю.н., доцент

Дніпропетровський національний університет ім. Олесь Гончара

Здійснено аналіз законодавчих норм і теоретико-методологічних засад щодо розуміння поняття та сутності інституту правоохоронних органів. Встановлено й обґрунтовано основні ознаки та властивості правоохоронного органу, а також визначено місце правоохоронних органів у реалізації правоохоронної функції держави. На підставі цього сформульовано авторське визначення поняття правоохоронного органу.

Ключові слова: поняття та ознаки, правоохоронні органи, правоохоронна діяльність.

Соколенко О.Л. ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫЕ ОРГАНЫ: ПОНЯТИЕ И ПРИЗНАКИ / Днепропетровский национальный университет им. Олесь Гончара, Украина

Выполнен анализ законодательных норм и теоретико-методологических основ понятия и сущности института правоохранительных органов. Установлены и обоснованы основные признаки и свойства правоохранительного органа, а также определено место правоохранительных органов в реализации правоохранительной функции государства. На этой основе сформулировано авторское определение понятия правоохранительного органа.

Ключевые слова: понятие и признаки, правоохранительные органы, правоохранительная деятельность.

Sokolenko O.L. LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES: CONCEPT AND SIGNS / Dnepropetrovsk national university the name of Oles Gonchar, Ukraine

The analysis of legislative norms and theoretical-methodological principles is performed in regard of understanding of concept and essence of institute of law enforcement authorities. It is underlined, that definition of the concept of law enforcement authorities, taking into account their difficult and manifold nature, requires us to establish all substantial features and properties of law enforcement authorities and to give their in-depth description. As for today issues of definition of the concept of law enforcement authorities remain debatable not only in the legal theory but also on the legislative level and in the practice of law-enforcement activity.

Contemporary approaches to the definition of the nature and essence of the category of law-enforcement agencies are examined, they are recognized as not informative enough and not disclosing the features of the given legal institution.

Basic features and properties of law enforcement authority are set and justified, and the place of law enforcement authorities is determined in realization of law-enforcement function of the state.

In particular, summarizing the performed analysis in relation to law enforcement authorities, such basic features are set forth: it is public authority(public nature of activity; possibility to use coercion during law-enforcement activity, etc.); professional performance of the special law-enforcement tasks to implement law-enforcement function of the state as a goal and basic direction of activity; conformity of organization and activity with the principle of rule of law and constitutional legality, with the current material and judicial legislation; necessity of the special logistical and staff support of activity (weapon, special facilities, forensic technique, etc.); special requirements and limitations in relation to human resource, special procedure of selection and service, responsibility, additional guarantees of activity).

On the basis of aforesaid, author's definition of the concept of law enforcement authority is given as the public authority formed and functioning in accordance with principles of rule of law and constitutional legality, whose goal and main direction of activity is professional performance of law-enforcement tasks to implement law-enforcement function of the state according to a current material and judicial legislation.

Key words: concept and features, law enforcement agencies, law enforcement activities.

На сьогодні організація та діяльність правоохоронних органів характеризуються відсутністю адекватного цілісного й комплексного нормативно-правового регулювання, а відповідно – і суперечливою практикою виконання правоохоронними органами України покладених на них